

7.10.5. Testis

1. Inleiding

95% van alle testistumoren zijn kiemceltumoren. Zij beslaan slechts 2% van alle maligniteiten, maar vormen de meest frequente vaste tumoren bij mannen tussen 15 en 34 jaar.

Risicofactoren voor het ontwikkelen van een kiemceltumor zijn:

- voorgeschiedenis van een kiemceltumor
- familiale belasting inzake kiemceltumoren
- cryptorchidie (al dan niet heelkundig behandeld als kind)
- testiculaire dysgenese
- klinefeltersyndroom

2. Diagnose

Bij aanwezigheid van een verdachte testiculaire massa, steeds uitvoeren van:

- alfa-foetoproteïne (enkel verhoogd bij nonseminoma's, $t_{1/2} = 5-7d$)
- beta-HCG (meestal verhoogd bij nonseminoma's, soms bij seminoma's, $t_{1/2} = 3d$)
- biochemie inclusief LDH
- RX Thorax
- Echografie van het scrotum
- MRI zo echo scrotum inconclusief

Bij de minste verdenking op maligniteit (pijnloze testiculaire massa, persisterende zwelling of ongemak na proeftherapie met AB) is een inguinale orchidectomie aangewezen (T-staging).

Biopsie van de contralaterale testis dient overwogen te worden, zo deze echografisch abnormaal voorkomt, bij een cryptorchiede testikel of bij forse atrofie.

Tumormerkers ook te controleren onmiddellijk postop.

3. Anatomopathologie

We onderscheiden 2 grote groepen: enerzijds de puur seminoma's, anderzijds de nonseminoma's of gemengde kiemceltumoren.

Nonseminoma's zijn meestal samengesteld uit verschillende celtypen: embryonaal celcarcinoom, choriocarcinoom, yolk sac tumor en teratoom (matuur of immatuur).

Het nonseminoma is klinisch de meest agressieve vorm; wanneer seminoma en nonseminoma gelijktijdig voorkomen, wordt de tumor behandeld als een nonseminoma. Ook een schijnbaar puur seminoma met verhoogd AFP wordt behandeld als een nonseminoma.

4. Staging

Wanneer een testistumor wordt vastgesteld na inguinale orchidectomie, is verdere staging aangewezen. Deze omvat:

- CT Thorax
- CT Abdomen/Bekken (bij sterke verdenking op maligniteit gebeurt deze bij voorkeur reeds pre-operatief, gezien de mogelijkheid van reactieve adenopathieën bij een eventuele wondinfectie postoperatief, dewelke soms moeilijk te onderscheiden zijn van maligne klieren)
- PET bij twijfel over het al dan niet pathologisch zijn van CT-grafische afwijkingen.
- Postoperatieve bepaling van alfa-foetoproteïne en beta-HCG (zo pre-op verhoogd) met opvolgen van de normale halveringstijd (cfr supra)
- NMR Hersenen en botscan zijn enkel aangewezen bij klinische verdenking op meta's. NMR Hersenen wel bij tumorlokalisaties supradiafragmatisch. NMR Hersenen + LP igv choriocarcinoma.

4.1. TNM-classificatie (AJCC Staging of Testis Tumors)

Primary Tumor (pT)

The extent of primary tumor is usually classified after radical orchiectomy, and for this reason, a stage is assigned.

- pTX Primary tumor cannot be assessed
 pT0 No evidence of primary tumor (e.g. histologic scar in testis)
 pTis Intratubular germ-cell neoplasia (carcinoma in situ)
 pT1 Tumor limited to the testis and epididymis without vascular/lymphatic invasion; tumor may invade into the tunica albuginea but not the tunica vaginalis
 pT2 Tumor limited to the testis and epididymis with vascular/lymphatic invasion, or tumor extending through the tunica albuginea with involvement of the tunica vaginalis
 pT3 Tumor invades the spermatic cord with or without vascular/lymphatic invasion
 pT4 Tumor invades the scrotum with or without vascular/lymphatic invasion
 Except for pTis and pT4, extent of primary tumor is classified by radical orchiectomy. TX may be used for other categories in the absence of radical orchiectomy.

Regional Lymph Nodes (N)

- NX Regional lymph nodes cannot be assessed
 N0 No regional lymph node metastasis
 N1 Metastasis with a lymph node mass 2 cm or less in greatest dimension; or multiple lymph nodes, none more than 2 cm in greatest dimension
 N2 Metastasis with a lymph node mass, more than 2 cm but not more than 5 cm in greatest dimension; or multiple lymph nodes, any one mass greater than 2 cm but not more than 5 cm in greatest dimension
 N3 Metastasis with a lymph node mass more than 5 cm in greatest dimension

Pathologic (pN)

- PNx Regional lymph nodes cannot be assessed
 pN0 No regional lymph node metastasis
 pN1 Metastasis with a lymph node mass, 2 cm or less in greatest dimension and less than or equal to 5 nodes positive, none more than 2 cm in greatest dimension
 pN2 Metastasis with a lymph node mass more than 2 cm but not more than 5 cm in greatest dimension; or more than 5 nodes positive, none more than 5 cm; or evidence of extranodal extension of tumor
 pN3 Metastasis with a lymph node mass more than 5 cm in greatest dimension

Distant Metastasis (M)

- MX Distant metastasis cannot be assessed
- M0 No distant metastasis
- M1 Distant metastasis
- M1a Non-regional nodal or pulmonary metastasis
- M1b Distant metastasis other than to non-regional lymph nodes and lungs

Serum Tumor Markers (S) Stage Grouping

- SX Marker studies not available or not performed
  - SO Marker study levels within normal limits
  - S1 LDH < 1.5 x N AND
    - hCG (mlu/mL) < 5000 AND
    - AFP (ng/ml) < 1000
  - S2 LDH 1.5-10 x N OR
    - hCG (mlu/mL) 5000-50,000 OR
    - AFP (ng/ml) 1000-10,000
  - S3 LDH > 10 x N OR
    - hCG (mlu/mL) > 50,000 OR
    - AFP (ng/ml) > 10,000
- *N indicates the upper limit of normal for the LDH assay.

Stage 0 pTis N0 M0 S0

Stage I pT1-4 N0 M0 SX

- Stage IA pT1 N0 M0 S0
- Stage IB pT2 N0 M0 S0
  - pT3 N0 M0 S0
  - pT4 N0 M0 S0
- Stage IS Any pT/TX N0 M0 S1-3

Stage II Any pT/Tx N1-3 M0 SX

- Stage IIA Any pT/Tx N1 M0 S0
  - Any pT/TX N1 M0 S1
- Stage IIB Any pT/TX N2 M0 S0
  - Any pT/TX N2 M0 S1
- Stage IIC Any pT/TX N3 M0 S0
  - Any pT/TX N3 M0 S1

Stage III Any pT/TX Any N M1 SX

- Stage IIIA Any pT/TX Any N M1a S0
  - Any pT/TX Any N M1a S1
- Stage IIIB Any pT/TX N1-3 M0 S2
  - Any pT/TX Any N M1a S2
- Stage IIIC Any pT/TX N1-3 M0 S3

5. Behandeling

Primaire behandeling is de inguinale orchidectomie. Nabehandeling hangt af van histologie en staging.

Denk steeds aan cryopreservatie van sperma zo nog kinderwens, vooraleer start van chemo-of radiotherapie.

5.1. Seminoma

5.1.1 Stadium IA, IB, IS

- Ofwel watchfull waiting bij contra-indicaties voor RT of te verwachten hoge morbiditeit van RT (hoefijzernier, bekkennier, vroegere RT, IBD, ...). Kan overwogen worden bij streng geselecteerde patiënten met T1 of T2-histologie en bereid tot zeer zorgvuldige follow-up; evenwel niet standaard aanbevolen gezien toch recidiefrisico van 15-20 % zonder RT.
- Ofwel Carboplatinum monotherapie 1 à 2 cycli (stadium IA en IB)
- Bestraling van de infradiafragmatische, para-aortische en ipsilaterale iliacale adenopathieën ("hockeystickveld" 25-30 Gy) in geselecteerde gevallen. Laatste keuze-optie gezien verhoogd risico op laattijdige secundaire tumoren.

5.1.2 Stadium IIA, IIB

- Bestraling hockeystickveld 35-40 Gy
- Bij contra-indicaties voor RT, behandeling zoals laagrisico stadium IIC
- Profylactische mediastinale bestraling niet aangewezen

5.1.3 Stadium IIC, III

Laagrisico (dwz afwezigheid van nonpulmonale viscerale meta's)

4 cycli Cisplatinum-Etoposide (EP) of 3 cycli Bleomycine-Etoposide-Cisplatinum (BEP)

Intermediair risico (dwz aanwezigheid van nonpulmonale viscerale meta's)

4 cycli BEP of trial

5.1.4 Bij persisterende adenopathieën na beëindigen chemotherapie

- groter dan 1 cm: opvolgen of bestralen of chirurgie.
- kleiner dan 1 cm: opvolgen
- bij uitblijven van respons: zie salvage-therapie nonseminoma

5.1.5 Recidief na RT voor vroeger Stadium I-II B

- Laagrisico: 4 x EP of 3 x BEP
- Intermediair risico: 4 x BEP of trial

5.1.6 Recidief zo geen vroegere RT

- RT van klierrecidief zo N1 of N2
- Igv N3, M1 of M2: chemotherapie volgens risicogroep (cfr supra)

5.2. Nonseminoma

Behandeling afhankelijk van stadium en risicogroep.
Blijvende follow-up van tumormerkers gedurende therapie.

5.2.1 Stadium IA (recidiefkans 20-30%)

- Ofwel watchfull waiting (+ chemo bij recidief)
- Ofwel retroperitoneaal klierevidement + al dan niet chemo ifv pN-status (pNO: observatie, pN1: observatie of 2 x BEP, pN2: 2 x BEP, pN3: 3 x BEP)
Zowel bij watchfull waiting, als bij retroperitoneaal klierevidement bedraagt curatie 95%.
Gezien kans op retrograde ejaculatie na klierevidement, watchfull waiting te verkiezen, op voorwaarde dat patiënt zeer strikt wordt opgevolgd (CT Abdomen-Bekken/3m, tumormerkers en RX Thorax/2m gedurende eerste 2 jaar). Heelkunde voor noncompliance patiënten.

5.2.2 Stadium IB

- Ofwel retroperitoneaal klierevidement + al dan niet chemo ifv pN-status
- Ofwel 2 x BEP
- Ofwel watchfull waiting (evenwel niet bij T2 met vatinvasie, cfr recidiefrisico 50%)

Individueel te bepalen

5.2.3 Stadium IS

Chemotherapie: 4 x EP of 3 x BEP.

Bij voorkeur nog 2 cycli toe te dienen na normalisatie van de tumormerker(s).

5.2.4 Stadium IIA

Behandeling afhankelijk van tumormerkers

- zo deze oplopen: chemotherapie 4 x EP of 3 x BEP. Resectie van eventuele restmassa's.
- zo merkers normaal zijn of normale t1/2 volgen: zelfde beleid, ofwel enkel retroperitoneaal klierevidement + al dan niet chemo postop ifv pN-status

5.2.5 Stadium IIB

- I.g.v. oplopende tumormerkers, rugpijn of retroperitoneale adenopathieen op CT: 4 x EP of 3 x BEP + retroperitoneaal klierevidement igv residuele kliermassa's op CT na chemo
- I.g.v. normale merkers of merkers met een normaal verval volgens t1/2: beleid ifv CT

A. Pathologische adenopathieen retroperitoneaal: retroperitoneaal klierevidement (+ al dan niet chemo ifv pN-status) ofwel primaire chemotherapie + retroperitoneaal klierevidement igv residuele massa's

B. Multifocale pathologische adenopathieen, buiten klassiek lymfedrainagegebied: primair chemotherapie + heelkunde i.g.v. residuele massa's

5.2.6 Stadium IIC, good risk (AFP < 1000 ng/ml én hCG < 5000 iu/l én LDH < 1,5 x N én geen nonpulmonale viscerale meta's)

Primair chemotherapie: 4 x EP of 3 x BEP. Nadien:

- Retroperitoneaal klierevidement igv normalisatie merkers en nog residuele massa op CT
- Watchful waiting igv normalisatie merkers en geen restmassa meer op CT

5.2.7 Stadium IIC, intermediate risk (AFP 1000-10000 ng/ml of hCG 5000-50000 iu/l of LDH 1,5 – 10 x N en geen nonpulmonale viscerale meta's)

Primair chemotherapie: 4 x BEP of trial. Nadien cfr. Good risk stadium IIC

5.2.8 Stadium IIC, poor risk (AFP > 10000 ng/ml of hCG > 50000 iu/l of LDH > 10 x N of nonpulmonale viscerale meta's of primaire mediastinale tumor)

Primair chemotherapie: 4 x BEP of trial. Nadien cfr Good risk stadium IIC

5.2.9 Stadium III

Good risk (IIIA): 4 x EP of 3 x BEP
Intermediate risk (IIIB): 4 x BEP of trial
Poor risk (IIIC): 4 x BEP of trial

Igv CR, normalisatie tumormerkers: watchfull waiting
Igv PR, residuele tumomassa's en normalisatie merkers: resectie residuele massa's.

- APO wijst op teratoma of necrose: watchful waiting
- APO wijst op residueel viabel tumorweefsel: nog 2 cycli EP of alternatief

Igv incomplete respons: zie Salvage therapie

5.2.10 Salvage therapie

Bij tumorrecidief of onvolledige respons na initiële chemotherapie

Gunstige prognose (lage tumorload, lage merkers, CR na eerstelijns therapie, primair testis)

- Heelkunde igv unifocaal en laat recidief (> 2 jaar na initiële therapie)
- 4 x Vinblastine (of etoposide)-Ifosfamide-Cisplatin of Taxol-Ifosfamide-Cisplatin
Follow-up igv CR
I.g.v. incomplete respons of herval: high-dose chemotherapie (2 x Carboplatin + etoposide +/- cyclo-of ifosfamide) + autologe stamceltransplantatie of trial of BSC
Bij nieuw herval: palliatieve chemo-of radiotherapie

Ongunstige prognose (incomplete respons na initiële therapie, hoge merkers, hoge tumorload, primaire extratesticulaire localisatie)

- High-dose chemotherapie
- Trial
- BSC

Zo geen voorafgaande chemotherapie gehad: behandeling volgens stadium

6. Follow-Up

6.1. Stadium IA, IB, IS Seminoma postradiotherapie

Klinisch onderzoek, RX Thorax, tumormerkers

- 1 x/3m jaar 1
- 1 x/4m jaar 2
- 1 x/6m jaar 3
- jaarlijks nadien

CT Abdomen/bekken jaarlijks gedurende 3 jaar

6.2. Stadium IA, IB, IS Seminoma, watchfull waiting

Klinisch onderzoek en tumormerkers

- 1 x/4m jaar 1-3
- 1 x/6m jaar 4-7
- jaarlijks jaar 8-10

CT Bekken/Abdomen bij elk bezoek, RxThorax om het andere bezoek

6.3. Stadium IIA, IIB Seminoma

Klinisch onderzoek, RX Thorax, tumormerkers

- 1 x/2m jaar 1
- 1 x/3m jaar 2
- 1 x/4m jaar 3
- 1 x/6m jaar 4
- jaarlijks nadien

CT Abdomen/bekken in maand 4 van jaar 1

6.4. Stadium IIC, III Seminoma

Klinisch onderzoek, RX Thorax, tumormerkers

- 1 x/2m jaar 1
- 1 x/3m jaar 2
- 1 x/4m jaar 3
- 1 x/6m jaar 4
- jaarlijks nadien

CT Abdomen/bekken in maand 4 van jaar 1 na chirurgie, anders om de 3 maanden tot

Stabilisatie

6.5. Nonseminoma

Klinisch onderzoek, RX Thorax, tumormerkers

- 1 x/2m jaar 1 en 2
- 1 x/3m jaar 3
- 1 x/4m jaar 4
- 1 x/6m jaar 5
- jaarlijks nadien

CT Abdomen/bekken om 6 maanden jaar 1 en 2, nadien jaarlijks

I.g.v. watchful waiting bij stadium IA en IB, CT Abdomen/Bekken om de 4 maanden gedurende eerste 3 jaar, om de 6 maanden in vierde jaar, nadien jaarlijks

7. Behandeling van recidief

7.1. Recidief seminoma

7.1.1 Recidief na RT voor vroeger Stadium I-II B

- Laagrisico: 4 x EP of 3 x BEP
- Intermediair risico: 4 x BEP of trial

7.1.2 Recidief zo geen vroegere RT

- RT van klierrecidief zo N1 of N2
- Igv N3, M1 of M2: chemotherapie volgens risicogroep (cfr supra)

7.2. Recidief Nonseminoma

Gunstige prognose (lage tumorload, lage merkers, CR na eerstelijns therapie, primair testis)

- Heelkunde igv unifocaal en laat recidief (> 2 jaar na initiële therapie)

- 4 x Vinblastine (of etoposide)-Ifosfamide-Cisplatin of Taxol-Ifosfamide-Cisplatin
Follow-up in geval van CR
In geval van incomplete respons of herval: high-dose chemotherapie (2 x Carboplatin + etoposide +/- cyclo-of ifosfamide) + autologe stamceltransplantatie of trial of BSC
Bij nieuw herval: palliatieve chemo-of radiotherapie

Ongunstige prognose (incomplete respons na initiële therapie, hoge merkers, hoge tumorload, primaire extratesticulaire localisatie)

- High-dose chemotherapie
- Trial
- BSC

Zo geen voorafgaande chemotherapie gehad: behandeling volgens stadium

8. Varia

CAVE longtoxiciteit Bleomycine

Diffusiecapaciteit controleren voor, tijdens (na 2 cycli BEP) en na chemo

Stop Bleomycine bij longtoxiciteit (inspanningsdyspnoe, crepitaties, RX-afwijkingen of significante longfunctiedaling)

EP overwegen bij reeds bestaande longpathologie of hogere leeftijd (bvb > 40 jaar 2 x BEP + 2 x EP)

Rookstop!!!

Maximum cumulatieve dosis Bleomycine = 360 mg

9. Bron

NCCN Clinical practice guidelines in oncology
JCO Vol 19/1, p101-104, 2001